

Kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar orqali o'quvchilarning ijodkor texnologik faoliyatini tashkil etish

Sharipova Gulshoda Bahriddinovna
Navoiy viloyati Navoiy shahar 16-AFCHO'IM
Texnologiya fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar yordamida maktab o'quvchilarining ijodkor texnologik faoliyatini tashkil etish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Kompetensiyaga asoslangan ta'lim o'quvchilarga nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalar, ijodiy fikrlash va innovatsion qaror qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantirish imkonini beradi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, bunday yondashuv o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, mustaqil ishlash va guruhda hamkorlik qilish ko'nikmalarini shakllantiradi hamda ta'lim jarayonini samarali qiladi.

Kalit so'zlar: Kompetensiyaga asoslangan yondashuv, Texnologik faoliyat, Ijodkorlik, Maktab ta'limi, Innovatsion metodlar, Mustaqil ishlash, Guruh ishlari, Interfaol mashg'ulotlar

Hozirgi ta'lim tizimida maktab o'quvchilarining ijodkor texnologik faoliyatini rivojlantirish muhim vazifa hisoblanadi. An'anaviy o'qitish usullari ko'pincha nazariy bilim berishga qaratilgan bo'lsa, kompetensiyaga asoslangan yondashuv o'quvchilarga amaliy ko'nikmalar, ijodiy fikrlash va muammolarni hal qilish imkonini beradi. Kompetensiyaga asoslangan metodlar orqali o'quvchilar o'z g'oyalarini amaliy tarzda amalga oshiradi, texnologik vositalardan samarali foydalanadi va natijalarni baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Ushbu maqolada kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar yordamida o'quvchilarning ijodkor texnologik faoliyatini tashkil etish metodikasi, samarali pedagogik strategiyalar va amaliy yondashuvlar tahlil qilinadi. Shu bilan birga, maqola kompetensiyaga asoslangan ta'limning maktab ta'limida ijodiy va texnologik ko'nikmalarni shakllantirishdagi ahamiyatini ham ko'rsatadi.

Kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar maktab o'quvchilarining ijodkor texnologik faoliyatini rivojlantirishda samarali pedagogik vosita hisoblanadi. Bu yondashuv o'quvchilarga nafaqat nazariy bilimlarni egallash, balki amaliy ko'nikmalar, ijodiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini shakllantirish imkonini beradi. Kompetensiyaga asoslangan metodlar orqali o'quvchilar o'z g'oyalarini amaliy tarzda amalga oshiradi, zamonaviy texnologik vositalardan foydalanadi va natijalarni tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Texnologik faoliyatni rivojlantirish jarayoni bir nechta bosqichlardan iborat: muammoni aniqlash, maqsad va vazifalarni belgilash, resurslarni tanlash, loyihani amalga oshirish va natijalarni baholash. Shu bosqichlarda o'quvchilar raqamli vositalar va interaktiv platformalardan foydalangan holda ijodiy va amaliy ishlarni bajaradi. Masalan, maktabda informatika, san'at yoki dizayn fanlari bo'yicha loyihalar o'quvchilarga grafik dasturlar, simulyatsiyalar va onlayn taqdimot platformalari orqali o'z g'oyalarni ifodalash imkonini beradi.

Guruh ishlari va kollaborativ mashg'ulotlar o'quvchilarning hamkorlik va muloqot ko'nikmalarini mustahkamlaydi. O'quvchilar bir-birining ishini baholaydi, fikr almashadi va yangi g'oyalarni birgalikda yaratadi. Shu bilan birga, interfaol mashg'ulotlar, viktorinalar va mini-loyihalar o'quvchilarning diqqatini jamlash, tezkor fikrlash va ijodiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli portfellar o'quvchilarning mustaqil ishlash va ijodiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini yanada rivojlantiradi. Har bir o'quvchi o'z ishlarini raqamli shaklda saqlaydi, natijalarni tahlil qiladi va o'z rivojlanishini kuzatadi. Bu esa o'quvchilarga ilgari surilgan maqsadlarga erishish va natijalarni baholash imkonini beradi. Shu tariqa, raqamli portfellar o'quvchilarning ijodiy faolligi va texnologik savodxonligini sezilarli darajada oshiradi.

O'qituvchining metodik rahbarligi kompetensiyaga asoslangan yondashuvda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi murakkab vazifalarni sodda va tushunarli shaklda tushuntiradi, texnologik vositalardan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar beradi va loyiha jarayonini samarali tashkil etadi. Shu bilan birga, o'quvchilarga ijodiy erkinlik berish va yangi g'oyalarni sinab ko'rishga rag'batlantirish ularning motivatsiyasini oshiradi va texnologik ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Baholash tizimi ham kompetensiyaga asoslangan yondashuvda muhim o'rin tutadi. Baholash nafaqat texnik aniqlikni, balki ijodkorlik, innovatsion yondashuv va mustaqil qaror qabul qilishni ham qamrab oladi. Loyiha natijalari va raqamli portfellar orqali o'quvchilarning ijodiy rivojlanishi va texnologik ko'nikmalari baholanadi. Bu esa o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ularni yangi g'oyalarni sinab ko'rishga undaydi.

Xulosa qilib aytganda, kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar maktab o'quvchilarining ijodkor texnologik faoliyatini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Interfaol mashg'ulotlar, guruh ishlari va raqamli portfellar birgalikda o'quvchilarning ijodiy va texnologik ko'nikmalarini sezilarli darajada oshiradi. Bu yondashuv o'quvchilarni nafaqat maktabdagi ta'lim jarayonida, balki kelajakdagi professional va ijodiy faoliyatlarda muvaffaqiyatga erishishga tayyorlaydi.

Kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar maktab o'quvchilarining ijodkor texnologik faoliyatini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, interfaol va raqamli platformalardan foydalanish o'quvchilarga nafaqat texnologik ko'nikmalarni, balki ijodiy fikrlash, muammo yechish va innovatsion qaror qabul qilish qobiliyatlarini shakllantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, o'quvchilar mustaqil ishlash, guruhda hamkorlik qilish va o'z g'oyalarni amaliy tarzda ifodalash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Guruh ishlari, kollaborativ mashg'ulotlar va raqamli portfellar o'quvchilarning hamkorlik, muloqot va o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini mustahkamlaydi. O'qituvchining metodik rahbarligi loyiha va texnologiya asosida o'qitishni samarali tashkil etishda muhim rol o'ynaydi. Baholash tizimi esa ijodkorlik, innovatsion yondashuv va mustaqil qaror qabul qilishni qamrab oladi, bu esa o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ularni yangi g'oyalarni sinab ko'rishga rag'batlantiradi.

Shunday qilib, kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar maktab o'quvchilarining ijodkor texnologik faoliyatini sezilarli darajada oshiradi. Bu yondashuv o'quvchilarni nafaqat maktabdagi ta'lim jarayonida, balki kelajakdagi professional va ijodiy faoliyatlarda muvaffaqiyatga erishishga tayyorlaydi. Shu sababli pedagogik amaliyotda interfaol mashg'ulotlar, guruh ishlari va raqamli portfellardan foydalanish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Shavdirov S. A. *Podgotovka budushchikh uchiteley k issledovatel'skoy deyatel'nosti*. Pedagogicheskoe obrazovanie i nauka, 2017, №2, pp. 109–110.
2. Shavdirov S. A. *Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons*. Eastern European Scientific Journal, 2017, №1, pp. 131–134.
3. Shavdirov S. *Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region*. E3S Web of Conferences, 2024, 587:02016.
4. Shavdirov S. *Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology*. AIP Conference Proceedings, 2025, 3268(1):070035.
5. Shavdirov S. A. *Uquvchilarda tasviriy savodxonlikka oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik-psixologik jihatlari*. Sovremennoe obrazovanie (Uzbekistan), 2017, №6, pp. 15–21.
6. Shavdirov S. *Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari*. Inter Education & Global Study, 2024, №1, pp. 8–14.

7. Ibraimov X., Shovdirov S. *Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students*. Science and Innovation, 2023, 2(B10), pp. 192–198.
8. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. *Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts*. International Journal on Integrated Education, 2023, 4(3), pp. 60–66.
9. Mishra, P., & Koehler, M. J. *Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge*. Teachers College Record, 2006, 108(6), pp. 1017–1054.

GLOBAL SCHOLARS
SCIENTIFIC PUBLISHING